

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВНІЧНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

«09» лютого 2023 року

№ 60/4-р/к

справа № 895/33-р-02-06-15

м. Київ

*Про закриття
провадження у справі*

Адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 895/33-р-02-06-15, розпочатої за ознаками вчинення комунальним підприємством «Міське господарство» (далі – КП «Міське господарство», Підприємство) порушення законодавства про захист економічної конкуренції, та подання Третього відділу досліджень і розслідувань від 17.01.2023 № 60-03/4п з попередніми висновками у зазначеній справі,

ВСТАНОВИЛА:

1. Процесуальні дії

- (1) Північне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (попередня назва – Київське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України) (далі – Відділення) проводило дослідження на предмет дотримання вимог законодавства про захист економічної конкуренції органами влади та суб'єктами господарювання, що здійснюють діяльність на ринках ритуальних послуг (послуги с поховання, послуги з виділення місця для поховання померлого тощо) у межах Київської області.
- (2) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 23.04.2015 № 33-р розпочато розгляд справи № 895/33-р-02-06-15 за ознаками вчинення КП «Міське господарство» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, а саме встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на цьому ринку.
- (3) Листом від 27.04.2015 № 02-06/884 було направлено копію розпорядження про початок розгляду справи № 895/33-р-02-06-15 на адресу КП «Міське господарство».
- (4) З метою проведення всебічного та об'єктивного дослідження предмету справи, Відділенням були надіслані вимоги про надання інформації КП «Міське господарство», зокрема: від 30.03.2015 № 02-06/369; від 07.11.2016 № 02-06/3791;

від 18.09.2019 № 60-02/5333; від 01.11.2019 № 60-02/6188; від 26.05.2020 № 60-02/2813; від 06.08.2021 № 60-02/5763; від 12.07.2022 № 60-02/1745.

- (5) Листами від 15.04.2015 № 35 (вх. Відділення від 21.04.2015 № 01-11-859), від 15.11.2016 № 54 (вх. Відділення від 18.11.2016 № 01-11-2994), від 15.10.2019 № 183 (вх. Відділення від 18.10.2019 № 60-01/3724), від 21.11.2019 № 213 (вх. Відділення від 02.12.2019 № 60-01/4263), від 12.06.2020 № 105 (вх. Відділення від 16.06.2020 № 60-01/2228), від 19.08.2021 № 199 (вх. Відділення від 26.08.2021 № 60-01/4338), від 26.07.2022 № 100 (вх. Відділення від 29.07.2022 № 60-01/1201) КП «Міське господарство» надало інформацію відповідно до вищезазначених вимог.
- (6) Листом від 17.01.2023 № 60-02/188 копію подання від 17.01.2023 № 60-03/4п з попередніми висновками у справі № 895/33-р-02-06-15 (далі – Подання) було направлено на адресу Підприємства (_____).
- (7) Станом на дату прийняття рішення будь-яких зауважень чи заперечень щодо змісту подання з попередніми висновками у вказаній справі від КП «Міське господарство» до Відділення не надходило.

2. Відповідач

- (8) Відповідачем у справі є КП «Міське господарство» (_____; ідентифікаційний код юридичної особи _____), яке здійснювало надання ритуальних послуг у територіальних межах _____.
- (9) Відповідно до частини першої статті 78 Господарського кодексу України комунальне унітарне підприємство утворюється компетентним органом місцевого самоврядування в розпорядчому порядку на базі відокремленої частини комунальної власності і входить до сфери його управління.
- (10) Згідно із частиною другою статті 169 Цивільного кодексу України територіальні громади можуть створювати юридичні особи публічного права (комунальні підприємства, спільні комунальні підприємства, навчальні заклади тощо) у випадках та в порядку, встановлених Конституцією України та законом.
- (11) Відповідно до пункту 3 частини п'ятої статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу» органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи в межах своєї компетенції створюють ритуальні служби.
- (12) Відповідно до абзацу першого статті 10 Закону України «Про поховання та похоронну справу» надання ритуальних послуг відповідно до необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг здійснюється ритуальними службами або договором суб'єктами господарювання інших форм власності. Вартість таких послуг встановлюється в порядку і в межах, встановлених законодавством, виконавчим органом сільської, селищної, міської ради.
- (13) До Необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1113/9712, включено наступні послуги:
 - оформлення договору-замовлення на організацію та проведення поховання;
 - оформлення свідоцтва про поховання;
 - **копання могили** (викопування могили ручним або механізованим способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили);

- монтаж та демонтаж намогильної споруди при організації підпоховання в існуючу могилу, у землю;
 - кремація тіл померлих;
 - поховання та підпоховання урни з прахом померлих у колумбарну нішу, в існуючу могилу, у землю;
 - зберігання урн з прахом померлих у крематорії;
 - організація відправлення труни з тілом чи урни з прахом померлого за межі України;
 - запаювання оцинкованої труни;
 - замощення урни з прахом померлого в колумбарну нішу.
- (14) Згідно із пунктом 1 Типового положення про ритуальну службу в Україні, затвердженого Державним комітетом України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 193, ритуальна служба в Україні відповідно до Закону України «Про поховання та похоронну справу» – це спеціалізоване комунальне підприємство, що створюється органом місцевого самоврядування.
- (15) КП «Міське господарство» здійснювало свою діяльність на підставі статуту, затвердженого рішенням _____ міської ради від _____, метою створення Підприємства є самостійне систематичне здійснення діяльності по виконанню робіт, надання послуг, виробничої та торгівельної діяльності, іншої господарської діяльності для задоволення суспільних потреб та одержання прибутку, та одним із предметів діяльності було організація поховань та надання пов'язаних з ним послуг. КП «Міське господарство» утворене на основі комунальної власності громади міста.
- (16) Як вбачається із відомостей, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, одним із видів діяльності КП «Міське господарство» є організовування поховань і надання суміжних послуг (код за КВЕД _____).
- (17) Тобто, КП «Міське господарство» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

3. **Визначення монопольного (домінуючого) становища**

- (18) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року № 49-р, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 року за № 317/6605 (із змінами) (далі – Методика), Відділенням проведено дослідження становища КП «Міське господарство» **на ринку ритуальних послуг з копання могил** (викопування могили ручним або механізованим способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) (далі – копання могил) у межах м. _____ Київської області, з урахуванням пункту 2.2 Методики та відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за результатами якого встановлено наступне.

3.1. **Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища**

- (19) У відповідності до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги),

який (які) випускається(ються), постачається(ються), продається(ються), придбавається(ються) (використовується(ються), споживається(ються)) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

- (20) Тобто, об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:
- суб'єкт господарювання – КП «Міське господарство», що було спеціалізованим комунальним підприємством (ритуальною службою), створеним органом місцевого самоврядування;
 - товар – ритуальні послуги з копання могил.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

- (21) Згідно із пунктом 3.4 Методики визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом установлення переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють) (споживає(ють), використовує(ють) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).
- (22) Отже, суб'єктом господарювання, щодо якого здійснювалося визначення монопольного (домінуючого) становища, є КП «Міське господарство».

3.1.2. Конкретний товар

- (23) Об'єктом аналізу є ритуальні послуги з копання могил.

3.2. Товар

- (24) У відповідності до пункту 4.4. Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (25) З огляду на те, що причиною розгляду справи є аналіз витрат тарифів на ритуальні послуги з копання могил у частині їх обґрунтованості, відповідно, товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище, у розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та згідно з пунктом 4 Методики, є **ритуальні послуги з копання могил**.

3.3. Товарні межі ринку

- (26) Відповідно до пункту 5.1. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (27) Пунктом 1.3. Методики визначено, що ринок товару (товарний ринок) – це сфера обороту товару, на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.
- (28) Беручи до уваги незабезпеченість м. _____ крематорієм, а також існування у певних категорій громадян релігійних переконань, пов'язаних з неприпустимістю

застосування кремації, послуги з копання могил не є взаємозамінними з послугами кремації, оскільки суперечать їх сутності.

- (29) Тобто, за подібністю призначення та споживчих властивостей для вказаних послуг відсутні інші взаємозамінні послуги.
- (30) Оскільки для замовників послуг з копання могил за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей не існує взаємозамінних товарів, **товарними межами ринку визначено ритуальні послуги з копання могил у м. _____.**

3.4. Споживачі

- (31) Споживачами зазначених послуг є фізичні та юридичні особи, що здійснюють замовлення поховання чи перепоховання померлих на території кладовища у м. _____.

3.5. Територіальні межі ринку

- (32) Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначається шляхом встановлення мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживача, придбання товару є неможливим або недоцільним.
- (33) Визначальним фактором при встановленні території надання вказаних послуг є обрання споживачами (родичами померлого) місця поховання. Характерною особливістю взаємодії попиту і пропозиції на ринку ритуальних послуг з копання могил є обмеженість можливостей переміщення попиту географічно, оскільки дані послуги в основному отримуються в населеному пункті, в якому людина проживала до настання смерті.
- (34) Поховання громадян, які проживали до настання смерті у м. _____, здійснювати в інших місцях, які знаходяться на певній відстані від м. _____, є економічно недоцільним, оскільки переміщення з одного населеного пункту в інший, пов'язано з додатковими витратами коштів на транспортування, на постмортальні послуги (зокрема, бальзамування, зберігання тіла тощо) та витратами часу.
- (35) Отже, територіальними межами ринку ритуальних послуг з копання могил визначено територію м. _____, на якій розташовані кладовища, що знаходяться на балансі КП «Міське господарство».

3.6. Часові межі ринку

- (36) Відповідно до пункту 7.1. Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу, протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (37) Відповідно до пункту 1.3 Положення про порядок поховання та надання ритуальних послуг на території _____ міської ради, затвердженого рішенням _____ міської ради від _____ (у редакції рішення _____ міської ради від _____), організацію поховань померлих, надання передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг (оформлення договору-замовлення на організацію та проведення поховань; оформлення свідоцтва про поховання; копання могили (викопування могили ручним або механізованим способом, опускання трун з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили); монтаж та

демонтаж намогильних споруд при організації під поховання в існуючу могилу) та ритуальних послуг не передбачених цим переліком, а також реалізацію предметів ритуальної належності у м. _____ здійснювало **КП «Міське господарство»**.

- (38) Рішенням виконавчого комітету _____ міської ради від **02.10.2012** № _____ «Про затвердження вартості ритуальних послуг на території _____ міської ради» було затверджено тарифи на ритуальні послуги, розраховані КП «Міське господарство».
- (39) Рішенням виконавчого комітету _____ міської ради від **16.06.2022** № _____ «Про внесення змін до Положення про порядок поховання та надання ритуальних послуг на території _____ міської територіальної громади _____ району Київської області затвердженого _____ рішенням _____ міської ради від 21.05.2015 № _____», утворено ритуальну службу на базі Комунального підприємства «_____».
- (40) Часовими межами ринку ритуальних послуг з копання могил визначено період з **жовтня 2012 року** (дата затвердження тарифів **КП «Міське господарство»** на ритуальні послуги) **по червень 2022 року** (дата створення ритуальної служби на базі Комунального підприємства «_____»), тобто проміжок часу, протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворювала ринок товару із сталою структурою.

3.7. Бар'єри вступу на ринок

- (41) Наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 193 «Про затвердження нормативно-правових актів щодо реалізації Закону України «Про поховання та похоронну справу», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1110/9709, зокрема затверджено:
- Типове положення про ритуальну службу в Україні, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1110/9709 (далі – Типове положення);
 - Необхідний мінімальний перелік окремих видів ритуальних послуг, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1111/9710 (далі – Необхідний мінімальний перелік);
 - Порядок утримання кладовищ та інших місць поховання, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1113/9712 (далі – Порядок).
- (42) Згідно з частиною першою статті 10 Закону України «Про поховання та похорону службу» (далі – Закон) надання ритуальних послуг, передбачених Необхідним мінімальним переліком, здійснюється **ритуальними службами або за договором суб'єктами господарювання інших форм власності**. Вартість таких послуг встановлюється в порядку і в межах, встановлених законодавством, виконавчим органом сільської, селищної, міської ради.
- (43) Відповідно до пункту 8.1 Типового положення суб'єкт господарювання, що виявив бажання працювати на ринку надання ритуальних послуг, має подати до територіальної ритуальної служби відповідну заяву щодо укладення договору про надання ритуальних послуг та долучити до такої заяви засвідчені копії відповідних документів.
- (44) Виходячи із вищезазначеного, надання ритуальних послуги з копання могил **може здійснюватися безпосередньо ритуальною службою або суб'єктами господарювання інших форм власності, які уклали договори з ритуальною службою про надання цієї послуги**. Тобто, суб'єкти господарювання мають право на надання ритуальних послуг, передбачених Необхідним мінімальним переліком,

лише за наявності укладеного договору з ритуальною службою про надання ритуальних послуг.

- (45) Отже, бар'єрами вступу на ринок надання ритуальних послуг з копання могил є необхідність укладення договору про надання ритуальних послуг з ритуальною службою.

3.8. Установлення монопольного (домінуючого) становища

- (46) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:

- на цьому ринку у нього немає жодного конкурента;
- не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу;
- інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.

- (47) Згідно із пунктом 10.3 Методики суб'єкт господарювання не зазнає значної конкуренції, якщо завдяки своїй ринковій владі має здатність не допускати, усувати чи обмежувати конкуренцію, зокрема обмежувати конкурентоспроможність інших суб'єктів господарювання, чи ущемлювати інтереси інших суб'єктів господарювання чи споживачів.

- (48) За інформацією КП «Міське господарство», Підприємством було укладено договори із суб'єктами господарювання, що виявили бажання надавати ритуальні послуги, зокрема копання могил, у м. _____, а саме: ФОП _____ (далі – ФОП _____) – договір від 01.11.2013 № ____; ФОП _____ (далі – ФОП _____) – договори від 02.01.2014 № ____, від 01.01.2015 № __ та від 31.12.2015 № __. Відповідно до пункту 1.1 зазначених договорів предметом цих договорів є надання ритуальних послуг, а саме: **копання могили** (викопування могили ручним або механізованим способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного напису та одноразове прибирання території біля могили).

- (49) Листами від 15.04.2015 № 35 (вх. Відділення від 21.04.2015 № 01-11-859), від 15.10.2019 №183 (вх. Відділення від 18.10.2019 № 60-01/3724), від 12.06.2020 № 105 (вх. Відділення від 16.06.2020 № 60-01/2228) та від 26.07.2022 № 100 (вх. Відділення від 29.07.2022 № 60-01/1201) КП «Міське господарство» повідомило, що з жовтня 2012 року по червень 2022 року воно надавало лише послуги з видачі свідоцтва про поховання, оформлення договору замовлення на організацію та проведення поховання померлої особи та резервування земельної ділянки на кладовищі в майбутньому. Послуги з копання могил Підприємство протягом вказаного періоду часу не надавало.

- (50) Отже, КП «Міське господарство» у період з **жовтня 2012 року по червень 2022 року** в межах м. _____ Київської області не надавало ритуальні послуги з копання могил та, відповідно, **не займало монопольне (домінуюче) становище** на зазначеному ринку і не могло зловживати таким становищем.

4. Нормативно-правове регулювання

- (51) Діяльність у сфері надання ритуальних послуг регулюється, зокрема:
- Законом України «Про поховання та похоронну справу»;
 - Типовим положенням;

- Необхідним мінімальним переліком;
- Порядком;
- Єдиною методикою визначення вартості надання громадянам необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності, затвердженої наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 194, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 18.03.2004 за № 338/8937 (далі – Єдина методика);
- Нормами часу на надання ритуальних послуг та виготовлення предметів ритуальної належності, затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 03.03.2009 № 52 (далі – Наказ № 52).

5. Обставини справи

- (52) Листом від 15.04.2015 № 35 (вх. Відділення від 21.04.2015 № 01-11-859) КП «Міське господарство» повідомило, що рішенням виконавчого комітету _____ міської ради від 02.10.2012 № ____ «Про затвердження вартості ритуальних послуг на території _____ міської ради» затверджено тарифи на ритуальні послуги КП «Міське господарство» згідно з додатками, зокрема:

ТАРИФ

на копання у літній період

№	Стаття витрат	Вартість, грн
1	Заробітна плата	332,00
2	Нарахування на заробітну плату – 36,85%	122,34
3	Матеріальні витрати	35,00
4	Загальновиробничі витрати	19,92
5	Адміністративні витрати – 15%	76,39
6	Всього витрат	585,65
7	Рентабельність – 12%	70,28
8	Разом без ПДВ	655,93
9	ПДВ 20%	131,19
10	ЗАГАЛЬНА ВАРТІСТЬ	787,12

ТАРИФ

на копання у зимовий період

№	Стаття витрат	Вартість, грн
1	Заробітна плата	421,00
2	Нарахування на заробітну плату – 36,85%	155,14
3	Матеріальні витрати	35,00
4	Загальновиробничі витрати	25,26
5	Адміністративні витрати – 15%	95,46
6	Всього витрат	731,86
7	Рентабельність – 12%	87,82
8	Разом без ПДВ	819,68
9	ПДВ 20%	163,94
10	ЗАГАЛЬНА ВАРТІСТЬ	983,62

- (53) Відповідно до частини п'ятої статті 12 Закону єдину методику визначення вартості надання громадянам необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.
- (54) Згідно з пунктом 1.1 Єдиної методики цією методикою визначено механізм розрахунку, формування вартості та економічне обґрунтування тарифів (цін)

надання громадянам Необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг,
а також процедура реалізації предметів ритуальної належності для суб'єктів господарювання різних форм власності.

- (55) Відповідно до пункту 1.2 Єдиної методики основною її метою є визначення механізму розрахунку вартості надання громадянам необхідного мінімального переліку окремих видів послуг, а також процедури реалізації предметів ритуальної належності.
- (56) Згідно з пунктом 1.3 Єдиної методики вона поширюється на суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність у сфері надання ритуальних послуг незалежно від форми власності.
- (57) Відповідно до пункту 2.1 Єдиної методики формування вартості послуг надання громадянам необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності здійснюється з урахуванням розрахунків обсягів надання ритуальних послуг та реалізації предметів ритуальної належності, планових витрат, визначених на підставі державних, галузевих нормативів витрат матеріалів, техніко-економічних розрахунків та кошторисів, ставок податків і зборів (обов'язкових платежів).
- (58) Згідно з пунктом 2.3 Єдиної методики планування витрат здійснюється нормативним методом. Розмір витрат за кожною статтею визначається на підставі державних та галузевих нормативів, а також відповідно до прийнятих на підприємстві норм використання палива, електроенергії, матеріалів, норм та розцінок з оплати праці, нормативів витрат на управління і обслуговування виробництва та інших норм витрат.
- (59) При невідповідності державних або галузевих норм витрат матеріальних, трудових та фінансових ресурсів розрахунковим нормам, які відображають особливості діяльності окремого підприємства, використовуються розрахункові норми, які затверджуються наказом директора підприємства.
- (60) Статті витрат, за якими неможливе їх об'єктивне нормування, плануються з урахуванням фактичних витрат за попередній рік, кошторисів цих витрат на плановий період або інших розрахунків.
- (61) До вартості ритуальних послуг та виготовлення предметів ритуальної належності включається плановий прибуток та податок на додану вартість, крім переліку послуг з поховання та постачання ритуальних товарів державними та комунальними службами, за винятком операцій з постачання послуг з поховання та кремації трупів тварин і пов'язаної з цим діяльності.
- (62) Отже, при розробленні калькуляції вартості послуг з копання могил, Підприємство повинно дотримуватись вимог Єдиної методики.
- (63) За результатами аналізу наданої до Відділення інформації встановлено, що тарифи на послуги з копання могил КП «Міське господарство» були розроблені без урахування Наказу № 52.

Група ґрунту	Час копання	Довжина могили, м			
		2,4	2	1,6	1,1
I	влітку	9,8	6,87	4,83	2,3
	взимку	17	11,9	8,3	4,1
II	влітку	13,1	9,17	6,4	3,17
	взимку	21,6	15,2	10,7	5,18
III	влітку	16,7	11,8	8,6	4,25

	взимку	25,2	17,7	12,4	6,1
--	--------	------	------	------	-----

- (64) Відповідно до пункту 2.6 частини 2 Порядку довжина могили для дорослого повинна бути не менше двох метрів, ширина – 1 м, глибина – не менше 1,5 м від поверхні землі до кришки труни, з урахуванням місцевих ґрунтово-кліматичних умов, а у разі поховання померлих дітей розміри могили можуть бути відповідно зменшені.
- (65) Отже, споживачі, замовляючи ритуальні послуги з копання могил нестандартного розміру, будуть змушені сплачувати, як за копання могили стандартних розмірів, що, в свою чергу, могло призводити до сплати споживачами зайвих коштів.
- (66) Тобто, розрахована Підприємством єдина вартість ритуальних послуг з копання могил, без поділу за розміром могили, свідчить про недотримання вимог Наказу № 52, Єдиної методики та Закону України «Про поховання та похоронну справу», та у наведених в абзаці 64 випадках, могла призвести до збільшення вартості надання таких послуг, внаслідок необґрунтованого їх визначення.
- (67) Тож, розрахована Підприємством вартість ритуальних послуг з копання могили, затверджена рішенням виконавчого комітету _____ міської ради від 02.10.2012 №_____, була економічно необґрунтованою, та її застосування могло призвести до ущемлення інтересів споживачів, шляхом стягнення завищеної плати за копання могили не стандартних розмірів.
- (68) Крім того, за результатами аналізу наданих розрахунків Відділенням встановлено, що до складових вартості ритуальних послуг Підприємства з копання могил, які входять до Необхідного мінімального переліку, було включено податок на додану вартість у розмірі 20%, що у грошовому виразі становить: у літній період – 131,19 грн та у зимовий період – 163,94 грн.
- (69) При цьому, відповідно до абзацу четвертого пункту 2.3 Єдиної методики до вартості ритуальних послуг та виготовлення предметів ритуальної належності включається плановий прибуток та податок на додану вартість, крім переліку послуг з поховання та постачання ритуальних товарів державними та комунальними службами (а саме – копання могил), який звільняється від оподаткування та визначений підпунктом 197.1.10 пунктом 197.1 статті 197 розділу V Податкового кодексу України.
- (70) Таким чином, Підприємство, при здійсненні розрахунку вартості з ритуальних послуг, завищило вартість послуг з копання могили на 131,19 грн в літній період та на 163,94 грн в зимовий період, за рахунок включення до складових вартості цієї послуги податку на додану вартість у розмірі 20%.
- (71) Разом з тим, у ході розгляду справи **КП «Міське господарство» неодноразово повідомляло Відділення, що не надає послуг з копання могил**, зокрема листами від 15.04.2015 № 35 (вх. Відділення від 21.04.2015 № 01-11-859), від 15.10.2019 №183 (вх. Відділення від 18.10.2019 № 60-01/3724) та від 12.06.2020 № 105 (вх. Відділення від 16.06.2020 № 60-01/2228), від 26.07.2022 № 100 (вх. Відділення від 29.07.2022 № 60-01/1201) КП «Міське господарство» надало до Відділення інформацію, відповідно до якої встановлено, що з жовтня 2012 року по червень 2022 року Підприємство надавало послуги лише з видачі свідоцтва про поховання, оформлення договору замовлення на організацію та проведення поховання померлої особи та резервування земельної ділянки на кладовищі в майбутньому. Послуги з копання могил Підприємство протягом вказаного періоду часу не надавало.

- (72) Отже, у ході розгляду справи встановлено, що КП «Міське господарство» у період з жовтня 2012 року по червень 2022 року не здійснювало реалізацію ритуальних послуг з копання могил у м. _____ та, відповідно, не займало монопольне (домінуюче) становище на вказаному ринку і не могло зловживати таким становищем.

5. Кваліфікація дій відповідача

- (73) У матеріалах справи відсутні докази наявності у КП «Міське господарство» монопольного (домінуючого) становища на ринку ритуальних послуг з копання могил у м. _____, що є однією з основних кваліфікаційних ознак порушення, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на відповідному ринку.
- (74) Таким чином, у ході розгляду справи № 895/33-р-02-06-15 Відділенням не доведено вчинення КП «Міське господарство» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку ритуальних послуг з копання могил у м. _____ Київської області, а саме встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на цьому ринку.

6. Заперечення відповідача та їх спростування

- (75) Станом на дату прийняття рішення будь-яких зауважень чи заперечень щодо змісту подання з попередніми висновками у вказаній справі від КП «Міське господарство» до Відділення не надходило.

7. Остаточні висновки у справі

- (76) Враховуючи вищевикладене, у ході розгляду справи № 895/33-р-02-06-15 Відділенням не виявлено обставин, які б слугували доказами у справі та відповідно свідчили про те, що дії КП «Міське господарство» щодо формування економічно необґрунтованих (завищених) тарифів на ритуальні послуги з копання могил, не врахувавши вимоги Єдиної методики та включивши до складових вартості цих послуг податок на додану вартість у розмірі 20 %, є порушенням, передбаченим пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку ритуальних послуг з копання могил у м. _____ Київської області, а саме встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на цьому ринку.
- (77) Відповідно до абзацу десятого частини першої статті 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за результатами розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції органи Антимонопольного комітету України приймають рішення, в тому числі, про закриття провадження у справі.
- (78) Згідно із абзацами другим та сьомим статті 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції» розгляд справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції підлягає закриттю без прийняття рішення по

суті, зокрема, якщо справа не підлягає розгляду в територіальному відділенні Антимонопольного комітету України та є інші підстави, передбачені законом.

У зв'язку з наведеним, керуючись статтями 7, 12, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року №32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за №291/5482 (із змінами), та пунктом 36 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року №169-р) (із змінами), адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

Закрити провадження у справі № 895/33-р-02-06-15.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

**Голова адміністративної колегії –
голова відділення**

О. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ